

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Bc. Z.**, bytom P., *zast.:* *JUDr. J., advokátom so sídlom K.*, proti žalovanému. **Colné riaditeľstvo SR**, Mierová 23, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 10130/2009-1409 z 5.5.2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/97/2009-53 zo dňa 21. októbra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/97/2009-53 zo dňa 21.októbra 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach potvrdil rozhodnutie žalovaného č. 10130/2009-1409 zo dňa 5.5.2009, ktorým tento zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie riaditeľa Colného úradu v Michalovciach č. R.9/2009-5334 zo dňa 13.1.2009, ktorým bol žalobca podľa § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov prepustený zo služobného pomeru colníka v stálej štátnej službe vo funkcii hlavný colný referent, pre hrubé porušenie základných povinností stanovených v § 44 ods. 3 písm. a/, b/, g/ a h/ zákona a to tým, že v dňoch 18.10.2008, 26.10.2008, 30.10.2008 a 15.11.2008 na stanovisku č. 1 na hranici medzi SR a UA v Čiernej nad Tisou nevydal rozhodnutie o zaistení, zhabaní,

prepadnutí alebo úschove tovaru o ktorom bolo pri colnej kontrole cestujúcich zistené, že sa dováža na územie SR v rozpore z colnými predpismi. Po zistení, že sa cestujúci dopustili colných priestupkov nepostupoval podľa ustanovenia § 72 a nasl. ustanovení zákona č. 199/2004 Z.z. colný zákon, ani tento tovar nezaevidoval do príslušnej evidencie vedenej na pobočke Colného úradu Čierna nad Tisou, čím umožnil, aby tento tovar unikol spod colného dohľadu. Žalobca si ďalej nesplnil povinnosti nadriadeného, ktoré sú uložené v § 45 písm. a/, c/, d/, a f/ zákona, a to organizovať, riadiť, kontrolovať a hodnotiť výkon štátnej služby podriadených colníkov, vyvodzovať dôsledky z porušovania služobných povinností, viesť colníkov k služobnej disciplíne a zabezpečiť dodržiavanie príslušných právnych predpisov spojených s výkonom štátnej služby colníka, pretože v dňoch 18.10.2008, 26.10.2008, 30.10.2008 a 15.11.2008 po vykonaní colnej kontroly u cestujúcich mal vedomosť o tom, že jemu podriadení colníci nerozhodli o zaistení tovaru, o ktorom bolo pri colnej kontrole cestujúcich zistené, že sa na územie SR dováža v rozpore s colnými predpismi aj to, že jemu podriadení colníci po zistení priestupkov u cestujúcich nepostupovali podľa ustanovenia § 72 zákona č. 199/2004 Z.z. colný zákon aj o tom, že tovar zistený pri colných kontrolách u cestujúcich nie je zapísaný v prvotnej evidencii na PCÚ Čierna nad Tisou a neprijal žiadne opatrenie, aby k tomuto konaniu nedochádzalo. Týmto konaním žalobca porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil § 183 ods. 1 písm. d/ a § 44 ods. 3 písm. a/, b/, g/ a h/ zákona č. 200/1998 Z.z. Uviedol, že sa na pojednávaní oboznámil s obrazovým záznamom výkonu služby žalobcu a zistil, že korešponduje s dôvodmi rozhodnutia riaditeľa Colného úradu Michalovce ako aj žalovaného. Žalobné námietky, ktoré žalobca neuplatnil v odvolaní proti rozhodnutiu riaditeľa colného úradu hoci tak mohol urobiť sú právne irelevantné, vzhľadom na to, že dôvodom prepustenia žalobcu zo služobného pomeru colníka bolo porušenie služobnej prísahy a služobných povinností obzvlášť hrubým spôsobom a nie spáchanie trestného činu. Preto prebiehajúce trestné konanie nebránilo tomu, aby nadriadený žalobcu po zistení, že žalobca porušil svoje služobné povinnosti a služobnú prísahu obzvlášť hrubým spôsobom, začal správne konanie vo veciach služobného pomeru. Tým správne orgány oboch stupňov nezasahovali do kompetencií orgánov činných v trestnom konaní, pretože neposudzovali a nehodnotili konanie žalobcu z toho pohľadu či spáchal alebo nespáchal trestný čin a preto výsledok trestného konania nemá vplyv na konanie vo veciach

služobného pomeru a na rozhodnutie o prepustení z dôvodu uvedeného v § 183 ods. 1 písm. d/ zákona.

Krajský súd považuje záver žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, že žalobca porušil služobnú povinnosť a služobnú prísahu zvlášť hrubým spôsobom za správny a zodpovedajúci obsahom spisu. Podľa prvostupňového súdu správne orgány tiež dostatočným spôsobom odôvodnili prečo ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátu. Ostatné námietky, ktoré uviedol žalobca na pojednávaní dňa 21.10.2010 súd nebral do úvahy, pretože boli uvedené po zákonnej dvojmesačnej lehote. Z týchto dôvodov prvostupňový súd podľa § 250j ods. 1 OSP žalobu zamietol.

Žalobcovi súd nepriznal právo na náhradu trov konania v zmysle § 250k ods. 1 OSP, nakoľko nebol v konaní úspešný.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. V odvolaní namietal, že Krajský súd v Košiciach dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Rozhodujúcimi dôkazmi pre vznesenie obvinenia proti žalobcovi pre spáchanie zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa sa stali informácie získané utajene informačno technickými prostriedkami pred vydaním predmetného uznesenia, ktoré sú však veľmi spochybniteľné pre ich neúplnosť, nejednoznačnosť a nekonkrétnosť. Po vznesení obvinenia sa žalobca dostal do pozície obvineného, ktorého právom je okrem iného aj právo nevypovedať. Keďže poverené colné orgány podľa § 10 ods. 8 písm. f/ trestného poriadku môžu vystupovať ako orgány činné v trestnom konaní využil svoje právo na obhajobu a pred povereným colným orgánom žalobca odmietol sa vyjadriť k informáciám týkajúcich sa predmetu rozhodnutia. Trestné konanie sa vedie pre ten istý identický skutok na základe ktorého bolo vydané napadnuté rozhodnutie. Na základe tohto je žalobca názoru, že je v rozpore so zákonom hodnotiť túto skutočnosť v jeho neprospech a považovať ju za dôkaz viny pri rozhodovaní pri skončení či trvaní služobného pomeru colníka. Pre žalobcu je neprijateľné prijať záver súdu, že v rozhodovaní o trvaní služobného pomeru je povinný dokazovať svoju nevinu, pričom v trestnom konaní, ktoré prebieha paralelne spáchanie toho istého skutku musia dokázať orgány činné v trestnom konaní. Tým, že tie isté orgány, ktoré rozhodujú o služobnom pomere môžu v tej istej veci vystupovať aj ako orgány činné

v trestnom konaní vytvárajú stav, ktorým žalobcu nútia neuplatniť si svoje právo na obhajobu a tak jeho tvrdenia a tvrdenia k služobnému pomeru môžu byť použité v trestnom konaní ako dôkaz.

Rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce a následne aj rozhodnutie Generálneho riaditeľa Colného riaditeľstva SR ako aj napadnutý rozsudok súdu sú podľa žalobcu dôrazne postavené na informáciách, ktoré vyplývajú z údajov získaných orgánmi v trestnom konaní, pričom tieto musia byť v rámci prípravného konania preverené sprocesnené a hodnotené tak, aby ich bolo možné použiť ako dôkaz podanej žaloby. Z týchto dôvodov žalobca požaduje rozhodnutie prvostupňového colného úradu ako aj colného riaditeľstva za predčasné a neakceptujúce ústavnú zásadu prezumpcie nevinu.

Podľa žalobcu rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko zákonodarca v zákone o štátnej službe colníkov pri možnosti uložiť colníkovi najprísnejšie sankcie medzi iným uvádza porušenie služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom alebo spáchanie trestného činu. Podľa jeho názoru porušenie služobnej povinnosti obzvlášť hrubým spôsobom je pojem širší, ktorý zakladá široko koncipovanú zodpovednosť colníka za spáchanie priestupku. Spáchanie trestného činu je zaiste tiež porušením služobnej povinnosti obzvlášť hrubým spôsobom, avšak je to užšie vyčlenená osobitná a závažnejšia kategória porušení, o ktorých nemôže rozhodovať správny orgán ale výlučne len v trestnom konaní orgány činné v trestnom konaní. Prioritu v týchto prípadoch má trestné konanie a až na základe jeho výsledkov možno konať mimo neho v inom procesnom konaní.

Krajský súd sa v rozsudku so vzťahom trestného poriadku k zákonu č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov v tejto otázke zásadného významu vysporiadal len okrajovo, s poukazom, že správne orgány pri rozhodovaní o služobnom pomere nezasahovali do kompetencie orgánov činných v trestnom konaní a súdu. Osvojil si názor žalovaného, že výsledok trestného konania nemá vplyv na konanie vo veciach služobného pomeru. S týmto sa žalobca nestotožňuje a podľa neho nastane absurdná situácia v prípade, ak súd v trestnom konaní bude právoplatne konštatovať, že sa skutok nestal, ale správny orgán na základe fikcie existencie toho istého skutku rozhodne o žalobcovom prepustení zo služobného pomeru.

Na základe hore uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd podľa § 250ja ods. 2 OSP o odvolaní rozhodol bez pojednávania a podľa § 250ja ods. 3 OSP zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zruší rozhodnutie Generálneho riaditeľa colného riaditeľstva a rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce a vec vráti colnému riaditeľstvu na ďalšie konanie podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. d/ a písm. f/ OSP. Zároveň žiadal zaviazať žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu zo dňa 23.12.2010 uviedol, že obrazový a zvukový záznam jednoznačne preukazuje, že žalobca mal vedomosť o tom, že pri colnej kontrole bol zaistený tovar, ktorý bol na územie SR dovezený v rozpore s colnými predpismi. Prvotná evidencia preukazuje, že v deň výkonu služby žalobcu nie je v nej zaevidovaný tovar, ktorý bol zachytený na obrazovom a zvukovom zázname.

V konaní vo veci prepustenia žalobcu zo služobného pomeru mu bola daná možnosť, aby sa vyjadril k hore uvedeným zisteniam. Súčasne mu bola daná možnosť obhajovať sa a navrhovať dôkazy. Žalobca však do zápisnice napísanej dňa 9.1.2009 uviedol, že sa k veci vyjadrovať nebude, čo potvrdil svojim podpisom. V odvolaní proti rozsudku to obhajoval tým, že využil svoje právo, pretože v tejto veci sa vedie trestné konanie pre ten istý skutok. Pri tejto účelovej obrane žalobca nemohol právom očakávať, že žalovaný bude vyhľadávať za neho dôkazy, ktoré by prípadne mohli nasvedčovať v jeho prospech resp. bude musieť čakať, že takéto dôkazy si niekedy v budúcnosti zabezpečí. Žalovaný oznámil dňa 27.3.2009 žalobcovi, že sa môže dostaviť na Colné riaditeľstvo SR a oboznámiť sa so spisovým materiálom a novými dôkazmi, avšak zo subjektívnych dôvodov žalobca túto možnosť odmietol a navrhol vykonať jeho oboznámenie so spisovým materiálom na Colnom úrade Michalovce. Žalovaný mu vyhovel a dňa 22.4.2009 vykonal oboznámenie žalobcu s kompletným spisovým materiálom. Žalobca však opätovne nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce jeho nevinu, ani nenavrhol vykonať dôkazy na podporu jeho tvrdení.

Keďže v konaní vo veci služobného pomeru mal žalovaný jednoznačne preukázané zvlášť hrubé porušenie základných povinností colníka a služobnej prísahy, nebolo účelné využívať ustanovenie § 42 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z.z. a dočasne ho pozbaviť výkonu štátnej služby. Žalovaný nebol povinný prerušiť konanie a vyčkat' na rozhodnutie o tejto otázke orgánmi činnými v trestnom konaní, resp. na rozhodnutie súdu.

Námietku žalobcu, že rozhodnutie žalovaného je predčasné a nerešpektuje zásadu prezumpcie nevinny, považuje žalovaný za účelovú a zavádzajúcu. Konanie o prepustenie colníka zo služobného pomeru nemožno umelo spájať so samotným trestným konaním, v ktorom sa zisťuje, či sú naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. V konaní o prepustení colníka zo služobného pomeru rozhoduje príslušný nadriadený a vo veci si robí vlastný úsudok, ktorý je nezávislý na výsledku trestného konania. V danom prípade konanie žalobcu v samostatnom personálnom konaní nebolo posudzované ako trestný čin, ale ako konanie v rozpore so služobnou prísahou a služobnými povinnosťami colníka. Ani prípadné zastavenie trestného konania alebo oslobodzujúci rozsudok ešte neznamená, že sa colník nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo porušenia služobnej povinnosti.

Prihliadajúc na všetky uvádzané argumenty navrhol žalovaný, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a rozsudok prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolací súd konštatuje, že dôvody odvolania sú zhodné s dôvodmi uvedenými v samotnej žalobe, s ktorými sa však krajský súd dôsledne nezaoberal.

Krajský súd v napadnutom rozsudku odôvodnil zamietajúci rozsudok iba tým, že žalobné námietky, ktoré žalobca neuplatnil v odvolaní proti rozhodnutiu riaditeľa colného úradu, hoci tak mohol urobiť, sú právne irelevantné vzhľadom na to, že dôvodom prepustenia žalobcu zo služobného pomeru colníka bolo porušenie služobnej prísahy a služobných povinností obzvlášť hrubým spôsobom a nie spáchanie trestného činu. Preto prebiehajúce trestné konanie nebránilo tomu, aby nadriadený žalobcu po zistení, že žalobca porušil svoje služobné povinnosti a služobnú prísahu obzvlášť hrubým spôsobom, začal správne konanie vo veciach služobného pomeru. Tým správne orgány oboch stupňoch nezasahovali do kompetencie orgánov činných v trestnom konaní, pretože neposudzovali a nehodnotili konanie žalobcu z toho pohľadu či spáchal alebo nespáchal trestný čin, a preto výsledok

trestného konania nemá vplyv na konanie vo veciach služobného pomeru a na rozhodnutie o prepustení z dôvodu vedeného v § 183 ods. 1 písm. d/ zákona. Súd považuje záver žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, že žalobca porušil služobnú povinnosť a služobnú prísahu zvlášť hrubým spôsobom za správny a zodpovedajúci obsahu spisu. Správne orgány tiež dostatočným spôsobom odôvodnili prečo ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátu.

Ostatné v žalobe i v odvolaní uvedené námietky prvostupňový súd nevyhodnotil a nevysporiadal sa s nimi.

Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z § 157 ods. 2 OSP znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie obsiahnutého v základnom práve na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Takýto záver vyplýva aj z konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR.

Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutia správneho orgánu vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj keď s ohľadom na judikatúru tohto súdu netreba zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne konania musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nielen odkazovať na predchádzajúce rozhodnutia správnych orgánov.

V prejednávanom prípade sa krajský súd dostatočne a vyčerpávajúcím spôsobom nevysporiadal s relevantnými námietkami, ktoré uplatnil žalobca v žalobe (spochybniteľnosť zákonnosti použitia prostriedkov ITP, práva na odmietnutie výpovede a jeho dôsledok

na posúdenie veci správnym orgánom, neakceptovanie prezumpcie neviny, námietka nesprávneho právneho posúdenia veci), účastník má v konkrétnej prejednávanej veci právo na dostatočne odôvodnený názor súdu a nestačí len odkazovať na predchádzajúce rozhodnutia správnych orgánov.

Keďže v prejednávanom prípade nedal súd v odôvodnení rozhodnutia odpoveď na všetky právne relevantné námietky žalobcu a v podstate ich v odôvodnení ani neuviedol, z odôvodnenia nie je zrejmé akými úvahami sa súd riadil pri uzatváraní záveru a skutkovom stave, prečo nepovažoval za dôvodnú právnu argumentáciu žalobcu, resp. prečo považuje jeho námietky za neopodstatnené, treba považovať takýto rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, nedávajúci dostatočné záruky preto, že bol vydaný spôsobom, ktorý by zabezpečil ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky musel napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 250l ods. 2 OSP a s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP).

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec v medziach podaného opravného prostriedku, dôsledne sa vysporiada so všetkými námietkami žalobcu a znova o ňom rozhodne a svoje rozhodnutie riadne zdôvodní. Odvolací súd súčasne dáva do pozornosti, že hoci sa žalobca v dôvodoch žaloby sústredil na tie dôvody prepustenia zo služobného pomeru, ktoré sú svojim obsahom zhodné aj s dôvodmi trestného stíhania resp. súvisia s trestným stíhaním, krajský súd sa musí s preskúmaným rozhodnutím zaoberať ako s jedným celkom, teda aj s dôvodmi, ktoré vymedzujú porušenie povinností žalobcu ako nadriadeného (povereného úlohami nadriadeného) podľa § 45 zákona.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2012

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková